Пазителят на моретата

Новини | Култура | на 06.12.2025 06:00 | от Вера Краузе

Защо говорим за това?

Започва броенето до Коледа и пак сме ти подготвили коледен календар с най-различни идеи и истории.

На 6 декември празнуваме Никулден! Нишката на никулденските предания започва от един важен герой: свети Николай Мирликийски. Това е християнски светец, познат в много страни. Но в българския фолклор хората го представят по много интересен начин… Като пазител на морето! Понякога е тих и благ, друг път обаче се намръщва… Тогава зимното море сякаш се гневи заедно с него и става бурно.

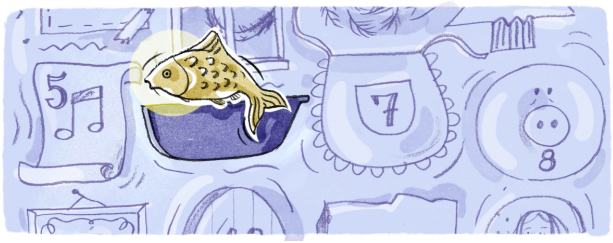

В една стара народна песен се разказва как всеки светец получил част от света, за която да се грижи. На свети Никола се паднали морето и реките.

Ето песента:
Дел се падна на свети Никола:
падна му се по море да оди,
да си оди по море, по Дунав
да си оди, гемии да крепи.

Песента казва, че на светеца се паднал „дял“ да обикаля морето и Дунав, да следи водите и да пази корабите. „Гемия“ е стара дума за кораб. Днес се употребява за неголям кораб, обикновено с платна.

Според старите предания свети Никола се появява винаги, когато морето стане опасно. Затова и на Никулден се избира шаран за трапезата. А защо точно шаран? Ето какво разказват легендите.
Веднъж светецът пътувал по море със свои приятели. Всичко било спокойно, сякаш морето подремвало… докато изведнъж една огромна вълна не блъснала лодката! В дъното ѝ зейнала дупка! Лодката започнала да се пълни с вода, а приятелите на светеца се изплашили, че всеки миг ще потънат. Тогава свети Никола бръкнал във водата и извадил… един шаран. С него запушил дупката и така спасил всички свои спътници. Оттогава хората казват, че шаранът е „неговата риба“.

С времето обичаят се разширил и днес на трапезата могат да се срещнат всякакви рибни ястия. Макар празникът да се е променял през вековете, смисълът остава същият: на този ден хората почитат светеца, който пази водите и всички, които пътуват по тях.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/7051-pazitelyat-na-moretata

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени